

REHBERLİK SERVİSİNİN ÇALIŞMA ESASLARI

Rehberlik

Bireyin kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum sağlaması ve böylece kendini gerçekleştirme için, uzman kişilerce bireye yapılan psikolojik yardımlardır.

Eğitim süreci içinde rehberlik hizmetleri, öğrencinin gelişmesine ve uyumuna yardım etmeye yöneliktir. Rehberliğin temel ya da nihai amacı bireyin kendini gerçekleştirmesidir.

Rehberlik ile ilgili tanımlarda üzerinde durulan bazı noktalar şunlardır :

- > Rehberlik bir süreçtir.
- > Bireye yöneliktir.
- > Bireye yardım etmeyi hedefler.
- > Kendini gerçekleştirme sürecine destek olur.
- > Profesyonel ve bilimsel yardıma dayalı bir süreçtir.
- > Karar verme becerilerini geliştirir.
- > Kendini tanıma temeldir.

REHBERLİK NE DEĞİLDİR?

1. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımı bireye tek yönlü olarak doğrudan doğruya yapılan bir yardım değildir. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımı ancak karşılıklı bir etkileşim sonucu gerçekleştirilebilir. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımında hem yardımcı veren, hem de yardımcı alan önemlidir. Bunlar arasındaki etkileşim karşılıklıdır. Bu bakımdan, rehberlik ve psikolojik danışma yardımını tek yönlü olarak yardım edenin karşı tarafa bazı şeyler aktarması biçiminde anlamak çok yanlıştır.

2. Rehberlik ve psikolojik danışmanın temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kol kanat germek gibi bir anlayış yoktur. Rehberlik anlayışında birey güçlü ve değerli bir varlıktır. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımı ile birey sahip bulunduğu gücü kullanma ve daha da geliştirme imkanına kavuşur. Bu yardım ile birey karşılaştığı sorunları çözmede kendi kendine yeterli bir düzeye erişebilir. Bunun için, rehberlik ve psikolojik danışma yardımı bütün bireylere dönüktür ve her bireyin kendini gerçekleştirme yolunda bu yardımdan kazanacağı şeyler vardır.

3. Rehberlik ve psikolojik danışma bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenmez. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımında duygusal süreçler esastır. Duyguların açıklanması ve anlaşılması bu yardımın özünü oluşturur. Ancak, sürecin özelliğine işaret eden bu durumu, bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenme anlamına almamak gerekir. Rehberlik ve psikolojik danışma, bir bütün olarak bireyin tüm gelişimi ile yakından ilgilenir. Buna göre, sosyal, duygusal, zihinsel ve hatta fiziksel nitelik gösteren her türlü gelişim sorunu, mesleki ve eğitsel sorunlar ve tüm kişisel sorunlar rehberlik ve psikolojik danışmanın yakından ilgilendiği konulardır.

4. Rehberlik ve psikolojik danışmada kullanılan bütün yöntem ve teknikler amaç değil, sadece araçlardır. Rehberlik ve psikolojik danışmada belirli amaçlar için çeşitli testler, envanterler, anketler kullanılabilir. Bunlardan elde edilen bilgiler sistematik bir biçimde gruplandırılıp sınıflandırılabilir. Ancak, bu bilgilerin bireye dönük olarak etkili bir biçimde kullanılması gerekir. Çünkü, rehberlik ve psikolojik danışmada, bireyin kendini tanımasına yardım esastır. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımında bu amaçla kullanılmayan ve sonuçları öğrencilere yansımayan tüm bilgiler, dosyalar dolusu kadar da olsa, gösterişin ötesine geçemezler.

5. Rehberlik ve psikolojik danışma bu yardımı alan birey bakımından akademik bir öğrenme konusu ya da ders değildir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini öğretim

çalışmalarına eklenmiş ve bu çalışmaların uzantısı gibi görmek yanlıştır. Genel bir kural olarak, rehberlik bireye bilgi verme işi değildir. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımında gerektiğinde bireye verilecek bilgi, problemin çözülmesinde yardımcı olacak bir kaynağa işaret etmekten öteye geçmemelidir. Rehberlik yardımının merkezi bireyin kendisidir. Yardım konusu olan problemle ilgili daha çok bilinçlenmek ve gerekli kararları almak üzere bireye yardım esastır. Bunun için de yardım eden tarafın bilgi aktarmak gibi bir görevi yoktur. Özellikle öğretmenler rehberlik yardımı verme işi ile baş başa kaldıklarında bu noktaya azami dikkati göstermelidirler. Öte yandan, okullarda rehberlik için ayrılan saatleri de bir ders saati gibi görmek yanlıştır. Bu saatler okul programında bir ders saati gibi ayrılmış olsalar bile bunları rehberlik yardımının gerektirdiği bir anlayışla rehberlik ve psikolojik danışma uygulamaları için kullanmak gerekir.

6. Rehberlik bir disiplin görevi değildir; rehberlik yargılamaz ve ceza vermez. Okullarda rehberlik ve psikolojik danışmayı bir disiplin ve kontrol aracı olarak görmek kesinlikle yanlıştır. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımı ile öğrenci davranışlarının değişebileceği ve böylece öğrencilerin çevresine daha sağlıklı ve dengeli bir uyum yapabilecekleri açısından rehberlik ve psikolojik danışma ile okul disiplini arasında ancak dolaylı bir bağlantı kurulabilir. Disiplinde irdeleme, eleştirme, yargılama ve gerekirse ceza verme vardır. Bütün bunlar rehberlik anlayışında yeri olmayan unsurlardır.

7. Rehberlik ve psikolojik danışma her türlü problemi hemen çözebilecek sihirli bir güce sahip değildir. Rehberlik ve psikolojik danışma yardımında yardımı alan bireyin bu yardımı almaya hazır ve istekli oluşu önemli bir noktadır. Aslında, rehberlik ve psikolojik danışma yardımının amacı bireyin gerçeğe düzeyini geliştirme olarak bireyin değişmesini ve yeni yaşantılara açık bir duruma gelmesini zorunlu kılar. Birey değişmeye ve yeni yaşantılara açık olduğu ölçüde rehberlik ve psikolojik danışma yardımının etkililiği artar.